СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Гергана Маринова,

член на научно жури за защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Наказателен процес“, професионално направление 3.6. Право,

относно **дисертационния труд „Частното обвинение в българския наказателен процес“ на Янко Венелинов Ройчев -** докторант на самостоятелна подготовка към секция „Наказателноправни науки“ на Института за държавата и правото при БАН

Янко Ройчев е завършил право в СУ „Св. Климент Охридски“ през 2014 г. От 2015 г. е асистент по наказателен процес, а от 2016 г. – и докторант на самостоятелна подготовка по същата научна специалност в Института за държавата и правото при БАН. След спечелването през 2016 г. на конкурс по програма за подпомагане на млади учени в БАН успешно реализира проект (научно изследване) на тема: „Защита правата на пострадалия от престъпления от частен характер“ и публикува резултатите от него.

Дисертацията „Частното обвинение в българския наказателен процес“ обхваща правната проблематика, свързана с три процесуални фигури – тези на пострадалия, частния обвинител и частния тъжител. Разглеждането им заедно в един труд е оригинална идея на докторанта и напълно оправдано, защото само така могат да бъдат разгледани общи въпроси, проследени общи тенденции и направени редица обобщения, като в същото време се анализират особеностите и спецификите на всяка фигура поотделно.

Дисертационният труд се състои от 480 страници и включва въведение, три глави, заключение, списък на използваните съкращения и списък на използваната литература. Последният е впечатляващ - 476 заглавия, от които 419 на кирилица и 57 на латиница. При това от съдържанието на дисертацията става ясно, че докторантът познава в детайли цитираните трудове и изключително коректно се позовава на тях, независимо дали се присъединява, доразвива или противопоставя на изразените становища. Цитираните съдебни решения също са стотици, което доказва задълбочено проучване и отлично познаване не само на теорията, но и на съдебната практика по темата на дисертацията.

Въведението очертава предмета на изследване и обосновава неговата актуалност и полезност. В глава първа, озаглавена „Общи положения“, докторантът извежда „пред скоби“ основанията от различно естество, които обосновават съществуването на частно обвинение, след което анализира неговата същност и особености, отделяйки специално внимание на функцията по обвинението и на някои спорни въпроси относно субектите, които действат по линия на тази функция. Разглеждането на основанията има подчертано приносно значение. То обогатяват научното познание и позволява да бъдат по-добре осмислени, а оттук и правилно законово уредени, фигурите на пострадалия, частния обвинител и частния тъжител. Глава втора е посветена на частния обвинител, като са разгледани процесуалните предпоставки за възникването й и процесуалното положение на частния обвинител. Самостоятелно място е отделено на незаконосъобразното конституиране или отказ за конституиране на частен обвинител, както и на участието, респ. неучастието на частния обвинител в отделните диференцирани процедури. Тези аспекти на изследването заслужават да бъдат специално отбелязани заради приносното им значение. Глава трета разглежда фигурата на частния тъжител, като наред с анализа на процесуалните предпоставки за конституирането му и

процесуалното му положение, тук са разгледани и редица особености на наказателните дела от частен характер, сред които за мен се открояват с научната и практическата си стойност и приносно значение тези, посветени на процесуалните аспекти на реторсията и на наказателното преследване на съучастниците по различен процесуален ред. В заключението са обобщени и систематизирани предложенията *de lege ferenda*.

Дисертационният труд е написан на точен юридически език. Тезите са ясно изразени и подкрепени със сериозни и добре осмислени аргументи. Докторантът не се притеснява да излага собствената си позиция независимо дали тя съвпада с вече изразени становища или е израз на несъгласие с тях. Със своето съдържание (широта и дълбочина на изследването) и обем, както и с количеството на анализираната литература и съдебна практика дисертацията сериозно се откроява от други дисертационни изследвания на млади учени, които остават чисто описателни или не успяват съществено да излязат извън рамките на една добра компилация на чужди мнения.

Авторефератът коректно отразява структурата и съдържанието на дисертацията. Приемам и посочените в него приноси, сред които искам да откроя подробния и задълбочен анализ и направените изводи относно: срока за подаване на частната тъжба и възможните усложнения, свързани с него; съдържанието на тъжбата; правомощията на председателя на съда и на съдията-докладчик при проверка на тъжбата с оглед образуване на съдебно производство и определяне на правната квалификация на описаното в нея деяние и др. В допълнение бих искала да посоча, че един от най-съществените приноси е формулирането на 22 конкретни предложения *de lege ferenda*, аргументирани в самото изложение и обобщени в заключението. Някои от тях могат да бъдат определени като спорни (напр. това всички мерки за процесуална принуда да са приложими

и по делата от частен характер), но всички те са добре обосновани и не могат лесно да бъдат отхвърлени.

Резултатите от научното изследване са достигнали до научната общност чрез четири публикации по темата на дисертацията.

В заключение, дисертационният труд отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ. Той е доказателство за качествата на докторанта да осъществява научноизследователска дейност на високо ниво. Детайлният и задълбочен анализ на действащото законодателство, теоретичните становища и съдебната практика, както и изложените собствени тези и аргументи, придават на труда сериозна научна и научно-приложна стойност и го правят полезен за широк кръг читатели – представители на научната общност и практикуващи юристи. С множеството предложения *de lege ferenda* той представлява интерес и за законодателя. Всичко това обосновава положителната ми оценка на дисертационният труд „Частното обвинение в българския наказателен процес“, въз основа на която предлагам Янко Венелинов Ройчев да получи образователната и научна степен „доктор“.

01.09.2017 г.

Доц. д-р Гергана Маринова